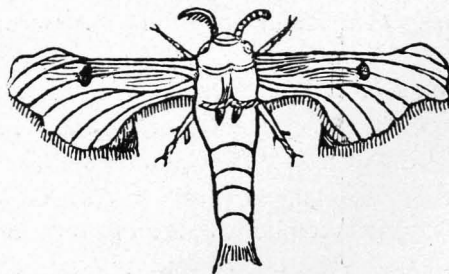

Eigenaardig zijn bij *Bruguiera gymnorhiza* de knievormig boven de modder uitstekende ademwortels. Het schijnt, dat deze ontstaan, doordat enkele stevige wortels eerst omstreeks onder een hoek van 45° naar boven groeien, om dan, wanneer zij een eindje boven de oppervlakte van de modder uitsteken, zich ongeveer rechthoekig om te buigen en weer onder een hoek van omstreeks 45° in de modder te dringen.

Men vindt de genoemde en nog enkele andere, minder algemeen voorkomende *Rhizophoraceeën* met nog verscheidene andere mangroveboomen hier in Indië overal, waar het strand slijkerig is. Op zandstrand treft men Rhizophoren slechts bij uitzondering aan. Wel vindt men ze tamelijk dikwijls op rotsachtigen bodem, wanneer het water niet te diep en de branding niet te sterk is. De koraaleilandjes in de baai van Batavia zijn bijna alle omgeven door een rif, dat bij eb omstreeks een halve voet, bij vloed omstreeks drie voet hoog met water bedekt is. Vooral aan den Noord- en Oostkant van de eilanden strekt zich dit rif gewoonlijk betrekkelijk ver in zee uit. Alleen aan den buitenrand van het rif, waar het water voortdurend door den golfslag ververscht wordt, leven en tieren de koralen welig; meer naar binnen toe zijn de eigenlijke koralen afgestorven en is het rif, vooral op de ondiepste plaatsen, met allerlei rommel, afgebroken stukken koraal, schelpen, enz. bedekt. Op die afgestorven gedeelten van het rif vinden Rhizophoren en ook andere mangroveboomen een gunstige groeiplaats. De Rhizophorenboom op onze foto staat op dit afgestorven rif, het kiekje is genomen van het strand af, op den achtergrond ziet men dan ook de streep van de branding, die ongeveer de grens van het rif aangeeft.

HERFSTDRADEN?

Op onze gewone avondwandeling passeerden we als naar gewoonte een rij waringins. Maar wat was dat? Telkens veegden we langs gelaat en handen. Lieten spinnetjes zich aan hun draad neer of vlogen ze aan een bundel draden door de lucht zooals Hollandsche nichtjes in den herfst? Het schemerde reeds, zoodat we niet konden zien of ons vermoeden juist was. Een oogenblikje daarna in het licht van de lamp bleek het, dat we mis geraden hadden. De draden en de diertjes, die ze voortbrachten, hadden we meegedragen. Een groot aantal geelgroene rupsen kropen op onze kleeën rond. De ongenooide visite werd natuurlijk zoo gauw mogelijk verzameld en daarna werd onderzocht, met welke rupsensoort we hier te doen hadden. Een onbehaarde, geelgroene rups met eenige donkere vlekken op het vijfde en achtste en een klein geel doorntje op het laatste segment. Het waren dikke, trage dieren, waarschijnlijk rupsen, die een plaats zochten om zich te verpoppen. Daarom bewaarden we deze in een insektenkastje, waarin wat waringintakjes geplaatst werden. En werkelijk in de volgende dagen zaten er tegen de dunne takjes een aantal geelbruine dotjes fijne zijde, de cocons, waarin de poppen moesten liggen van deze waringinrupsen. Toen wisten we, dat we hier de *Bombyx waringi* hadden, een plaatje uit Dr. KONINGSBERGERS „Ziekten van Rijst enz.” gaf bovendien zekerheid. En werkelijk kwamen na een week vlindertjes voor den dag, zeer veel gelijkend op de gekleurde teekening in bovengenoemd werkje. De lezer van deze mededeeling moet het maar met mijn ongekleurde pteekening doen.

Bombyx waringi, T.
($2\frac{1}{2} \times$ vergroot).

Het vlindertje is een echte *bombyx* of *spinner*. Als alle spinners vertoont het een dik, zwaar lichaam, dat zich voorbij de vleugels ver naar achteren uitstrekt en welks uiteinde voorzien is van een donzige breede staartpluim. De hoofdkleur van lichaam en vleugels is vuilwit, hier en daar met roodbruine streepjes geteekend: op de voorvleugels, op het borststuk en aan het staartje. Ze vliegen slecht en ongaarne; eveneens een echt spinnerskenmerk. Eén wijfje heeft dagen lang bijna op dezelfde plaats op mijn schrijftafel gezeten. In dien tijd heeft ze daar tal van eitjes gelegd, alle in lange ritsen tegen de wanden van het bakje, waarin ze zat. De eitjes kwamen al zeer spoedig uit, na een week wriemelde het op mijn tafel van witte rupsjes.

Toen we eenmaal wisten, wie zich aan draden van de waringins lieten afzakken, hebben we de volgende avonden die boomen wat rechts laten liggen en toen bij elken lichtkring van een lantaarn goed opgelet. We zagen dan de rupsen bij tientallen op verschillende hoogten daar hangen. De dradenplaag zal een veertien dagen geduurd hebben, nu kunnen we weer ongehinderd onder de waringins wandelen.

A. J. K.

PHALAEOPSIS AMABILIS BL.

door Dr. J. J. SMITH.

Bijgaande plaat stelt één der fraaiste onzer epiphytische *Orchideeën*, *Phalaenopsis amabilis* BL., voor, doch geeft, hoewel gemakkelijk herkenbaar, volstrekt geen goed denkbeeld van de groote schoonheid der soort. Forsche planten kunnen met 25 of meer open bloemen tegelijk aan één enkelen bloemstengel prijken.

De plant, die op Java als *Moonlight* en *anggrek boelan* welbekend is, behoort tot de in den Maleischen Archipel het verst verspreide soorten; behalve op Java werd ze o. a. aangetroffen op Borneo, Celebes, de Molukken, Nieuw-Guinea en de Philippijnen. Merkwaardig is het daarom, dat mij van Sumatra nog geen exemplaren bekend zijn en dat zij ook op het Maleische Schiereiland schijnt te ontbreken.

Deze groote verbreiding heeft ten gevolge, dat er een aantal verscheidenheden der soort bestaan. Het is n. l. een vrij wel opgaande regel, vooral bij *Orchideeën*, dat exemplaren eenerzelfde soort, op eenigszins ver uiteengelegen plaatsen groeiend, kleinere of grootere afwijkingen vertoonen. Zulke locale vormen of variëteiten worden niet zelden voor soorten aangezien en inderdaad is de grens niet altijd gemakkelijk te trekken.

Een voorbeeld van zoo'n plaatselijke verscheidenheid is een grootbloemige vorm van *Ph. amabilis*, die in het Malangsche gevonden werd, en als *Ph. amabilis* var. *Rimestädtiana* of *Ph. Rimestädtiana* bekend geworden is. Verder hebben alle door mij op Ambon aangetroffen exemplaren der gewone *Phalaenopsis* aan den top der lip witte, draadvormige aanhangsels, terwijl deze op Java altijd, voor zoover me bekend is, geel zijn. Vooral op de Philippijnen komen, wat kleur betreft, vrij sterke afwijkingen voor.

Behalve dergelijke plaatselijke vormen kunnen ook individuele verschillen voorkomen, dat wil dus zeggen, dat men onder een aantal planten van éézelfde type een enkele aantreft, die daarvan afwijkt. Zoo is mij een plant van de *anggrek boelan* bekend, waarbij de kelkbladeren achter zeer sterk, vóór vrij sterk geel getint zijn, terwijl de bloembladeren achter een gele streep vertoonen. Zooals men weet, is de gewone kleur op Java zuiver wit met iets geelachtig of paarsachtig getinte zijdelingsche kelkbladeren en een aan den